

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus neve: Fejlődéslélektan 2. –(Vizuális képességek fejlesztése tantárgy egyik modulja)				
A kurzus oktatója/i, elérhetősége(i): Illés Anikó anikoilles@mome.hu				
Kód: M-TK-205-2	Tantervi hely: Tanár MA	Javasolt félév: 2. félév	Kredit: 5	Tanóraszám: 2
Kapcsolt kódok:	Típus: szeminárium	Szab.vál-ként felvehető-e? Nem	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek:	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok): Pedagógiai pszichológia modullal együtt				
A kurzus célja és alapelvei: A tantárgy célja, hogy az első modulban a vizuális képességek fejlődésének több aspektusáról adjon átfogó képet, a szaktárgyi sajátosságoknak megfelelően a vizuális alkotás és befogadás fejlődésének részletes megismerése a cél (alapozva a fejlődéslélektan 1 modul tanulási tartalmaira). A második modulban az iskola jelenségvilágának szocializációs szempontjai kerülnek előtérbe. A tárgy két modulja így a pszichológia egy-egy alkalmazott területét, egyrészt a szakspecifikus készségeket, képességeket erősíti, másrészt a nevelői-oktatói munka során releváns elméleteket és gyakorlati problémákat vizsgálja (Modulok: Fejlődéslélektan 2. és Pedagógiai pszichológia).				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák): Tudás: Átfogó ismeretekkel rendelkezik a vizuális alkotó- és befogadóképességek fejlődéséről. Tisztában van a tanulók és a tanárok testi-lelki-szellemi egészségét veszélyeztető tényezőkkel. Érti az emberi környezet és a design társadalmi, történelmi, szociális beágyazottságát. Érti a társadalmi és gazdasági lehetőségek és technikai adottságok szerepét a környezetalakításban és -használatban. Tisztában van a tanári szerep különböző dimenzióival, saját személyes motivációival és a hivatás gyakorlása során felmerülő társadalmi szerepelvárásokkal és fellépő szerepkonfliktusokkal. Érti az iskola, mint szervezet, az oktatás társadalmi-gazdasági összefüggéseit, az iskolarendszer és az oktatás társadalmi meghatározottságának lényegét. Érti az iskola feladatait és lehetőségeit az esélyegyenlőtlenség csökkentésében és a társadalmi kohézió fejlesztésében. Alapvető ismeretei vannak az emberre vonatkozó, pedagógiai-pszichológiai szempontból releváns elméletekkel kapcsolatban. Tisztában van a tanulói teljesítményekre ható biológiai, pszichológiai, társadalmi és kulturális tényezők jelentőségével. Tisztában van a család és az iskola kapcsolatának jelentőségével. Átfogó ismeretekkel rendelkezik a tanulás hatékonyságát, az iskolai teljesítményeket meghatározó kognitív, affektív és szociális tényezőkről. Pedagógiai gyakorlata során megteremti és fenntartja a közös munkát segítő osztálytermi és tanulási környezetet. A tanórai munkát hatékonyan, lendületesen irányítja, a tanulók figyelmét, érdeklődését felkelti és fenntartja. Tisztában van a sajátos nevelési igény jelentésével. Képesség: Érti a vizuális képességek fejlesztésének transzferhatását az egyéb tantárgyi fejlesztésekhez kapcsolódóan. Elemzési helyzetekben használja az oktatás társadalmi-gazdasági szerepével kapcsolatos tudományos eredményeket. Pedagógiai gyakorlata során a mentálhigiéné szempontjait is szem előtt tartja. Pedagógiai helyzetekben adekvát, szerepazonos reakciókra képes				

Az oktatás környezetét alapvetően meghatározó aktuális jogszabályrészleteket önállóan elemez. Elemzési helyzetekben értelmezi és interpretálja a hátrányos társadalmi helyzetből, a kisebbségi létből fakadó nehézségek és az iskolai kudarc közötti általános összefüggéseket.

A tanítás-tanulás folyamatában az életkori sajátosságoknak megfelelően interpretálja, magyarázza a tudatos környezetalakítás és -felhasználás jelentőségét. A vizuális művészetet eszközként alkalmazza az önismeret, az identitás fejlesztése, alakítása érdekében.

Attitűd:

Miután érti a sajátos nevelési igény fogalmát, a speciális nevelési szükségletek okait, nyitottan fordul a befogadó pedagógia elvei felé.

Tanártársaival szemben nyitott és együttműködő: kiaknázza a tantárgyközi tanítási lehetőségeket, mind a társművészetek, mind a nem jellemzően művészeti tárgyak oktatásában.

Felismeri az előítéletlen és a sztereotípiákon alapuló gondolkodás megnyilvánulásait, és azokat szakszerűen kezeli az iskolában és azon kívül is.

Figyelembe veszi a tanulók egyéni sajátosságait, tiszteletben tartja a tanulók személyiségét, a családok nevelési szokásait és törekvéseit, támaszkodik az ezekben fellelhető értékekre.

Érzékeny a hátrányos társadalmi helyzetből, a szegénységből, az előítéletektől övezett kisebbségi létből fakadó nehézségekre.

Ismeri és érti a vizuális nevelés és a környezeti nevelés kapcsolatát.

A vizuális nevelés lehetőségein keresztül tudatosan képviseli a fenntarthatóság elvét.

Adott fejlesztési célokat figyelembe véve tudatosan törekszik a különböző adottságokkal, képességekkel és előzetes tudással rendelkező tanulók sajátosságainak megfelelő módszerek megválasztására, és alkalmazására.

A tanítás-tanulás eredményessége érdekében folyamatosan reflektálja tevékenységét, és törekszik a folyamat újraértelmezésére és továbbfejlesztésére.- Különböző pedagógiai helyzetekben törekszik az iskolai szereplőkkel való (pl. kollégákkal, tanulókkal, szülőkkel) konstruktív együttműködésre.

Autonómia és felelősség:

Megfelelő önismerettel rendelkezik, saját tevékenységével kapcsolatban reflektív, hajlandó az önértékelésre.

Mentálhigiénés kapuórként aktívan részt vesz a primer és a szekunder prevencióban.

Saját érdeklődésének megfelelően speciális pszichológiai és pedagógiai témák között választ.

Saját érdeklődésének megfelelően speciális elméleti témákkal kapcsolatban önálló véleményt alkot.

A tanári önreflexió gyakorlását felhasználja a pályán való fejlődés folyamatában, a kiegyensúlyozott munkában. Felismeri a tehetséget és stratégiát alkot a művészi tehetség egyéni kibontakoztatása érdekében

A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:

- 1) A vizuális alkotó és befogadó képességrendszer szerkezete és az egyes tevékenységformák
- 2) Rajzfejlődési modellek
- 3) A vizuális alkotás korszakai különféle médiumokban: a rajzolás-festés, plasztika, konstruálás-építés, tárgykészítés fejlődésének bemutatása a kisgyermekkortól a felnőtt korig
- 4) A vizuális tehetség felismerése és gondozása
- 5) Rajzi képességtesztek a pszichológiában és a vizuális nevelésben
- 6) Művészetterápiás módszerek: bevezető
- 7) A vizuális befogadás műveletei

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

Előadások és megvitatás, elemzés.

Értékelés:

Az értékeléshez hozzá tartozik az aktív órai jelenlét, majd egy szóbeli beszámoló/vizsga a szakirodalomra és az órán elhangzottakra támaszkodva.

Az érdemjegy kiszámítása

Ez a kurzus egy ún. többkurzusú tárgy egyik része!

A szeminárium és az előadás értékelése együttesen zajlik. A tantárgy teljesítéséhez mindkét rész-kurzusból érvényes, elégtelentől különböző osztályzattal kell rendelkeznie a

hallgatónak. Amennyiben a hallgató a tantárgy bármely részéből elégtelen osztályzatot szerez, vagy egyik részét nem teljesíti az egész tantárgy ismétlése szükséges. A tantárgy végső érdemjegyének megállapítása a két kurzus eredményének egyszerű számtani átlagolásával történik.

Kötelező irodalom:

Gerő Zsuzsa (2007) A gyermekrajzok esztétikuma. Flaccus Kiadó

Kárpáti Andrea (2001): Firkák, formák, figurák - a vizuális nyelv fejlődése a kisgyermekkortól a kamaszkorig. Pécs: Dialóg Campus Kiadó

Bornstein, M.H. (1997) A gyermek mint művész és mint közönség. In: Farkas A. (szerk.) Vizuális művészetek pszichológiája 2. Nemzeti Tankönyvkiadó. 327-343. old.

Illés Anikó (2009) Művészetterápia a közoktatásban: elméleti lehetőségek és etikai megfontolások. Új Pedagógiai Szemle. LIX. évf. 5-6 .sz. 233-240. old.

Ajánlott irodalom:

Egyéb információk:

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:
részleges beszámítás/elismerés lehetséges

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

kedd: 14.00-16:00